

Het Reewild

MEDEDELINGENBLAD VAN DE *Vereniging „Het Reewild“*

5e jaargang nr.3
september 1988

Het Reewild

MEDEDELINGENBLAD VAN DE **Vereniging „Het Reewild“**

Beschermbeer Z.K.H. Prins Bernhard der Nederlanden

De Vereniging „Het Reewild“ stelt zich ten doel:

... de instandhouding en verbetering van de kwaliteit van het reewild in Nederland; het behartigen van de belangen van reewildjagers in de uitoefening van het hiervoor omschreven; een en ander in de ruimste zin des woords. Zij tracht dit doel te bereiken door: het bevorderen van een goed beheer van de reewildstand, onder andere door het geven van voorlichting en adviezen, het verzorgen van publikaties gericht op de leden, alsmede op instanties die zich op enigerlei wijze bezig houden met of raakvlakken hebben met het reewild en/of zijn biotoop. Het verlenen van service aan leden, door hen informatie te verschaffen, met name in een uit te geven periodiek, door hun wensen en verlangens jegens elkaar of jegens de hiervoor gemelde instantie over te brengen en zo mogelijk te vervullen en door het coördineren van meningen, zodat deze voor zo veel mogelijk als uniforme beleidlijn door de Vereniging tot uiting kunnen worden gebracht.

BESTUUR

voorzitter:

Jhr. M. de Savornin Lohman,
Smidswater 2A
2514 BV 's-Gravenhage,
Tel.: 070-643596/
070-689266.

secretaris:

Jhr. Mr. Th. W. R. M. Serraris,
Groen v. Prinstererlaan 28,
3818 JP Amersfoort,
Tel.: 033-631833 (privé).

penningmeester:

Ir. F. W. Craandijk,
Blydensteinbleekweg 20,
7523 HZ Enschede,
Tel.: 053-351667.

vice-voorzitter:

G. W. Boele,
Kamperweg 18,
8181 CM Heerde,
Tel.: 05782-2193.

A. A. M. J. Consten,
Dautzenbergstraat 16,
6411 LB Heerlen,
Tel.: 045-717150.

Drs. J. F. Erdmann,
Rembrandtlaan 15,
1231 AA Loosdrecht,
Tel.: 02158-1285.

Drs. Th. J. Litjens,
Dorpsstraat 40,
4845 CG Wagenberg,
Tel.: 01693-1420
01693-1827

J. J. Meissner,
Dijk 4,
8113 VA Wijhe,
Tel.: 05702-1255

A. J. Mörzer Bruijns,
v. Petersom
Ramringweg 30,
8072 RA Nunspeet,
Tel.: 03412-57483.
03412-51874 (kant.).

Ir. J. Poutsma,
Lokveeweg 38,
9751 CK Haren,
Tel.: 050-347278.

H. Punt,
Weelweg 8,
4323 LR Ellemeest,
Tel.: 01117-1235.

Ir. J. M. Seroo,
Achelseedijk 6,
3598 Bocholt (België),
Tel.: 09-3211472026.

administratie:
Mevr. J. E. van Herp,
Landjonker 19,
3834 CL Leusden,
Tel.: 033-942032.

administratie afdocht:
Nic. G. Kerstics,
Oenenburgweg 194,
8072 GP Nunspeet,
Tel.: 03412-53521.

beheer materiaal:
A. J. Mörzer Bruijns,
v. Petersom
Ramringweg 30,
8072 RA Nunspeet,
Tel.: 03412-57483.
03412-51874 (kant.).

slijpplaatjes:
G. J. M. Koenderink,
Lhee 96,
7991 PK Dwingeloo,
Tel.: 05219-7356.

REGIONALE ORGANISATIES

Regio "Reewildbeheer Noord Nederland"

voorzitter: Ir. J. Poutsma
secretaris: N. Loeröb,
Tolhuusweg 30a,
9475 PG Midlaren,
Tel.: 05905-4133.

Regio Reewild Trofeeënshow Gelderse Achterhoek (Exel)

voorzitter:
G. H. van der Peijl,
secretaresse:
Mevr. T. C. Nijman-Smit,
Harfenssesteeg 13,
7217 MD Harfen,
Tel.: 05751-1569.

Regio Limburg

voorzitter: W. v. Loenen,
secretaresse:
Mevr. P. H. J. M. Adams,
Overhaalen 8,
6081 ND Haalen,
Tel.: 04759-4498.

Regio Reewildbeheer Overijssel

voorzitter:
B. Brinkmann,
secretaris:
J. Schoonderbeek,
Meidoornstraat 16,
7497 MG Bentelo,
Tel.: 05472-228.

Regio "Het Reewild" West- en Midden Brabant

voorzitter:
Drs. Th. J. Litjens,
secretariaat:
G. W. A. M. Hamel,
Assumburgstraat 14,
4834 KP Breda,
Tel.: 076-656005.

Regio Utrecht, Gooi en Vechtplassegebied

voorzitter:
Drs. J. F. Erdmann,
secretaris:
L. P. M. J. Canjels,
Vletweide 114,
3981 AN Bunnik,
Tel.: 03405-67782.

Regio Veluwe

voorzitter: G. W. Boele,
secretaris: H. Ruseler,
Houtkampweg 12,
6731 AW Otterlo,
Tel.: 08382-1218.

Regio Zeeland

voorzitter: H. Punt,
secretaris:
M. W. Jeremiassie,
Weststraat 15,
4328 AA Burgh-
Haamstede.

Vereniging Reewildkring Oost Brabant

voorzitter:
H. A. v.d. Vleuten,
secretaris:
A. J. G. v. Kuijk,
De Kranssen 21,
5581 AG Waalre,
Tel.: 04904-14624.

Foto voorpagina

Drs. F. A. Eikelboom

Gironummer

penningmeester
Vereniging
„Het Reewild“: 813577

Redactiecommissie Mededelingenblad „Het Reewild“:

Jr. H. Eikelboom, eindredacteur, Nic. Beetslaan 20, 3743 HM Baarn, Tel.: 02154-17069
G. W. Boele, Kamperweg 18, 8181 CM Heerde, Tel.: 05782-2193.
P. H. Schneider, Jachtlaan 8, 4851 AM Ulvenhout, Tel.: 076-612293.

Druk en grafische vormgeving:

Drukkerij Lulof B.V.
Postbus 100 - 7600 AC Almelo
Tel. 05490-11011 - Telefax 05490-20304

Het Reewild

INHOUD

Van de voorzitter	2
Samenvatting openingsrede trofeeëntentoonstelling	4
Weer enig cijferwerk	5
Aanleg en beheer van wildweiden	7
Bijdrageregeling Biotoopverbetering Jachtfonds	10
Theorie en praktijk	11
Resultaten regionale reewildtentoonstellingen	12
Oprichting Regio Gelderse Achterhoek (Exel)	14
Mededelingen - Agenda	15

De datum om copy voor „Het Reewild" nr. 4 - 1988
in te leveren is: 15 november 1988.

Van de voorzitter

Dit nieuwe nummer van ons mededelingenblad geeft mij de gelegenheid een korte terugblik te werpen op een tweetal hoogtepunten in ons verenigingsleven, namelijk de driejaarlijkse nationale trofeeëntentoonstelling gehouden op 13, 14 en 15 mei laatstleden te Vorden en de jaarvergadering die op zaterdag 14 mei eveneens te Vorden werd belegd.

De beoordeling van de ingezonden trofeeën vond ook deze keer op deskundige en nauwgezette wijze plaats, terwijl de presentatie van de trofeeën bijzonder overzichtelijk was en een zeer verzorgde indruk maakte. Alhoewel ik bij mijn welkomstwoord tijdens de officiële opening van de tentoonstelling reeds velen - soms ook met name - met ere genoemd heb die op enigerlei wijze hebben bijgedragen aan dit evenement, wil ik niet nalaten hen ook hier te danken voor hun inzet. Hun betrokkenheid, deskundigheid en enthousiasme hebben geleid tot wat weer als een waardige manifestatie van de vereniging "Het Reewild", en wat meer is, de grofwildjacht en het wildbeheer in Nederland mag worden gezien. In deze dank betrek ik heel nadrukkelijk de inzenders van de trofeeën, zonder wier medewerking er immers helemaal geen tentoonstelling van dit niveau en deze omvang mogelijk zou zijn geweest.

Met erkentelijkheid memoreer ik ook de inspirerende openingstoespraak die de Voorzitter van de Jachtraad Dr. Mr. L. G. C. A. M. Schneider heeft gehouden. Het was verheugend dat de heer Schneider in zijn toespraak de Vereniging "Het Reewild" als een moderne en dynamische vereniging kenschetste. Verheugend, maar allerm minst reden om zelfgenoegzaam op onze lauweren te gaan rusten - integendeel - reden te meer om deze kwalificatie wezenlijk inhoud te geven en met élan verder uit te bouwen. Op de meer technische merites van deze tentoonstelling wordt elders in dit nummer door anderen ingegaan.

In dit stadium zie ik er vanaf in te gaan op de overigens zeer essentiële vraag welke betekenis nu eigenlijk aan de verleende medailles moet worden toegekend. Zeker is wel, dat wij ons als bestuur en als vereniging daar nog eens nadrukkelijk op zullen moeten bezinnen.

Voor wat de jaarvergadering betreft vermeld ik allereerst, dat er een verheugend grote opkomst was. Hieraan zal de nationale trofeeëntentoonstelling zeker hebben bijgedragen.

Voorts vermeld ik als hoogtepunt van deze vergadering het benoemen van Ir. H. Eikelboom tot erelid van de vereniging. De vele verdiensten van de heer Eikelboom voor de vereniging zal ik hier niet breed uitmeten. Daar zou ik hem zeker geen genoeg mee doen. Ik volsta er dan ook mee te vermelden, dat hij zich ook bij de voorbereiding en afwikkeling van de nationale trofeeëntentoonstelling van dit jaar weer bijzonder verdienstelijk heeft gemaakt.

Na deze terugblik, waarin ook onmiskenbaar een aansporing voor de toekomst geborgen is, kan ik met veel voldoening twee gebeurtenissen vermelden, die van groot en blijvend belang voor de vereniging zijn, namelijk de oprichting van twee nieuwe regio's in de zin van de huidige statuten van de vereniging. Op 29 januari 1988 werd te Exel opgericht de Regio "Gelderse Achterhoek" en op 13 juni van dit jaar werd te Markelo opgericht de Regio "Overijssel". Dat beide oprichtingsvergaderingen plaatsvonden op de lokaties waar al sinds jaren de trofeeëntoonstellingen in respectievelijk de Gelderse Achterhoek en de provincie Overijssel worden gehouden is welhaast symptomatisch voor het feit, dat ook hier in de twee regionale stichtingen de basis ligt van de nieuwe regio's. De beide stichtingen zullen zich vooralsnog als zodanig blijven belasten met de feitelijke organisatie van de regionale trofeeëntoonstellingen in de Gelderse Achterhoek en Overijssel.

De besturen van de nieuw opgerichte regio's, die wij ook hier een hartelijk welkom binnen de nieuwe structuur van de vereniging toeroepen, zullen zich gaan inzetten voor tal van andere zaken binnen de doelstellingen van de vereniging, zowel op landelijk als op regionaal niveau.

Graag kom ik daar nog eens in een ander nummer van ons orgaan op terug.

Dat er het nodige te doen valt, zal een ieder die enig inzicht heeft in de vele problemen maar ook mogelijkheden, die zich vandaag de dag met betrekking tot het reewild, de reewildjacht en het reewildbeheer in ruimere zin aandienen, duidelijk zijn. Er is werk aan de winkel.

Tenslotte vestig ik Uw aandacht, misschien ten overvloede, op de cursus Reewildbeheer die de Vereniging "Het Reewild" binnenkort van start laat gaan. Ik verwijs daarvoor naar de desbetreffende aankondiging in De Nederlandse Jager van 14 augustus laatstleden. Centraal in deze cursus zal staan - zoals de aanduiding overigens al aangeeft - het beheer van reewild, een zaak die steeds meer aandacht vraagt en die de vereniging dan ook in deze zin als een boeiende uitdaging opvat.

Lohman

Ons nieuwe erelid, die even te voren uit handen van de voorzitter het gouden ere-insigne ontving. (foto, Jhr. Mr. Th. Serraris)

Samenvatting van de toespraak van de Heer Schneider bij gelegenheid van de opening van de driejaarlijkse trofeeëntoonstelling van de vereniging "Het Reewild" op zaterdag 14 mei 1988 te Vorden (Gld.).

In de Jachtraad, als voorzitter waarvan U mij heeft uitgenodigd deze opening te verrichten, wordt momenteel, evenals in allerlei andere verbanden, gediscussieerd over het voorontwerp Flora- en Faunawet, dat t.z.t. naast andere wetten (of gedeelten daarvan) ook de huidige Jachtwet zal moeten gaan vervangen. Zo is het althans de bedoeling van de Minister van Landbouw en Visserij.

Vanuit die discussies kijk ik - op persoonlijke titel - naar Uw vereniging.

Uw vereniging weerspiegelt een aantal moderne opvattingen over de jacht. Zo is zij een private vereniging, geen overheidsinstelling of een verlengstuk daarvan. Zij werkt wel samen met de overheid en streeft een goed overleg met de overheid en haar instellingen en diensten na. Uw vereniging bestaat uit vrijwilligers, die elkaar vinden in eenzelfde doelstelling en die eenzelfde instelling t.a.v. jacht hebben. Daarmee beschikt zij over een reservoir aan inzet en motivatie. Zij kan veel mensen mobiliseren, die veel tijd en geld en andere offers ter beschikking willen stellen.

En dit ter bereiking van hun doel-

stelling: bescherming en behoud van de natuur, in dit geval de stand van het reewild in Nederland.

Binnen het kader beschouwen zij het benutten (het oogsten van resultaten, het afschot), mits binnen aanvaardbare grenzen, als een legitiem recht. Bij dat benutten gaat U zeer kritisch te werk. U toetst Uw resultaten aan andermans deskundig oordeel om zó Uw deskundigheid te vergroten. U staat steeds open voor samenwerking met anderen, als dat de belangen van Uw vereniging of van het natuurbehoud in het algemeen, waartoe U de jacht rekent, kan dienen.

Uit de discussies rond het voorontwerp Flora- en Faunawet blijkt, dat land- en bosbouw, natuur en jacht (om de groeperingen maar even aan te duiden) voorstander zijn van verdere integratie van wetgeving en van een grotere mate van bescherming van flora en fauna. Dit met het doel het instandhouden van de verschillende soorten en de pluriformiteit daarin.

Jacht en landbouw gaat het te ver, dat in het voorontwerp de jacht als vallende onder "Bijzondere bepalingen" wordt behandeld. De erkenning van de jacht als een normale legitieme bezigheid komt op die wijze niet, of minstens onvoldoende tot uiting.

Alle geledingen in de raad vinden, dat in het voorontwerp een te eenzijdige nadruk valt op verboden en ontheffingen. Er gaat een te geringe uitnodiging uit van het voorontwerp naar de burger (waaronder landbouwers, jagers en natuurbeschermers) om - ieder op zijn eigen wijze - een bijdrage te leveren aan het beschermen van flora en fauna.

Het voorontwerp schept zodoende onvoldoende draagvlak voor de realisering van zijn doelstelling.

Ook zijn alle groeperingen het er over eens, dat de wetssystematiek - vrijwel alles wordt "krachtens de wet" geregeld in algemene maatregelen van bestuur - onvoldoende zekerheid en duidelijkheid schept voor de burger. Temeer nu de wet zelf onvoldoende toetsingscriteria aangeeft voor de wijze waarop de algemene maatregelen van bestuur verschillende onderwerpen gaan regelen.

Mijn eerdere constatering, dat Uw vereniging een aantal moderne opvattingen over de jacht weerspiegelt, wordt, zo dunkt mij, door deze reacties in de discussie bevestigd. We gaan nu allen met veel belangstelling afwachten hoe de nieuwe Flora- en Faunawet eruit gaat zien. We hopen, althans dat zou ik willen doen, dat een aantal goede elementen, die ook in Uw vereniging al jaren tot de praktijk van alledag behoren, daarin terug te vinden zullen zijn, zoals: verdergaande bescherming van flora en fauna is van groot belang; het idee van "wisse use" (het op passende wijze oogsten, ook middels jacht) is een gezond en legitiem uitgangspunt bij het omgaan van de mens met de natuur; actief beheer onder eigen verantwoordelijkheid van de burgers dient te worden gestimuleerd; deskundigheid van jagers dient op hoog peil te blijven en door vakgenoten getoetst te worden; samenwerking in grootschaliger verband bij de jacht dient bevorderd te worden.

Met een wens voor veel succes bij Uw werk open ik graag deze tentoonstelling.

Weer enig cijferwerk: Vorden 1988

Het is zo langzamerhand traditie geworden dat de Vereniging "Het Reewild" eens in de drie jaren te Vorden een nationale tentoonstelling organiseert, waaraan een officiële keuring van de beste reewildgeweien, die in de voorafgaande drie jaren zijn geschoten, voorafgaat.

Enkele dagen voor de opening van deze tentoonstelling verrichten meerdere officiële keurmeesters zeer nauwgezet weeg-, meet- en rekenwerk en onderwerpen het gewei aan een visuele beoordeling, alles volgens de in 1954 in Düsseldorf vastgestelde C. I.C. normen. Deze normen, overigens geheel volgens zuiver menselijke afspraak kunstmatig opgesteld, leiden tot een bepaalde waardering van het gewei, uitgedrukt in een bepaald aantal punten, waardoor de mogelijkheid tot een vergelijking ontstaat.

Het is interessant aan de hand van het verkregen puntenaantal een vergelijking op te zetten tussen de resultaten van de verschillende jaren. Uiteindelijk kan hierin een bepaalde tendens ten aanzien van de ontwikkeling van de (top)kwaliteit van ons reewild en dus het beheer hiervan, tot uiting komen.

In Reeën 2 vindt u op blz. 48 het door J. Mekers vermelde staatje van telkens de beste 25 geweien van elke show.

Het hiervan berekende gemiddelde ziet u in het overzicht op de volgende pagina.

Show	Puntenaantal
1957	106.7
1960	102.1
1963	107.3
1966	109.6
1969	105.0
1972	103.1
1976	107.3
1979	114.0

Wij hebben de reeks voortgezet en komen voor:

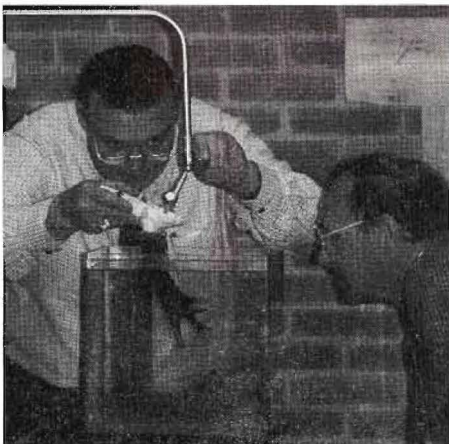
1982	110.4
1985	115.9
1988	121.3

Een opmerkelijke stijging gedurende de laatste jaren.

Evenals in ons vorig artikel (zie "Het Reewild", 2e jrg. no. 3) willen we ook nu de beide laatste gemiddelde puntenaantallen wat nader analyseren.

Allereerst 1985

Het gemiddelde van de 25 beste geweien dus 115.9 punten. Wanneer we hier het beste gewei, dat met

Wegen (zie foto rechts) en volume bepalen, een secuur en zwaarwegend werk

158.2 punten hoog scoorde (afkomstig uit Zuidelijk Flevoland door A. v.d. Wiel) buiten beschouwing laten, dan komen de overgebleven 24 geweien gemiddeld op 114.1 punten. Gaan we een splitsing aanbrenge naar het gebied van herkomst, dan zien we een sterke overheersing van de geweien uit de Zuidelijke IJsselmeerpolders:

Mag het een onsje meer zijn, mevrouw? (foto's: Th. J. Litjens)

19 geweien uit Flevoland: gemiddeld 117.5 punten; 6 geweien uit overig Nederland; gemiddeld 110.6 punten.

Daarna 1988

Gemiddelde van de 25 beste geweien dus 121.3 punten. Wanneer we ook hier het beste, het Nederlands recordgewei met 184.45 punten, afkomstig uit Westervelde (Dr.) door H. Tonckens, uit ons overzicht weglaten, komen de overgebleven 24 geweien gemiddeld op 118.6 punten. Ook deze 24 komen hoger uit dan ooit te voren. Ook ditmaal zien we weer de sterke top van de geweien uit Zuidelijk Flevoland: van de 25 hoogste kwamen er 19 uit Flevoland

met een gemiddelde van 118.9 punten; de 6 geweien uit overig Nederland kwamen dank zij de Drentse bok hoger uit: gemiddeld 128.7 punten, maar laten we deze uitzonderlijke Drentse bok uit onze berekening weg, dan hebben de overgebleven 5 geweien een gemiddeld puntenaantal van 117.6.

Conclusie:

De gemiddelde kwaliteit van de 25 beste in Vorden getoonde ree-bokgeweien was in 1988 (dus van de bokken van 1985, 1986 en 1987) hoger dan ooit te voren. Ten opzichte van voorgaande jaren blijft de stijgende lijn aanwezig. Mogen we dit zien als een bewijs, dat we met het gevoerde reewildbeheer en -beleid op de goede weg zijn?

Ter ondersteuning nog wat andere cijfers:

In 1985 kwamen voor een medaille 119 geweien in aanmerking, waarvan goud 30%, zilver 29%, brons 41%.

In 1988 kwamen voor een medaille 167 geweien in aanmerking, waarvan goud 49%, zilver 28%, brons 23%, een sterke verhoging van het aantal geweien, dat voor een hogere primering in aanmerking kwam met een sterke verschuiving naar de hoogste waardering: bijna de helft in goud!

Voor een belangrijk deel is dit weer te danken aan de zeer goede kwaliteit van de geweien van de bokken uit de jonge Zuidelijke IJsselmeerpolders.

H.E.

Aanleg en beheer van wildweiden

Kwaliteitsverbetering door nieuw mengsel

Het is reewildbeheerders niet onbekend dat door het treffen van bio-toopverbeterende maatregelen een structurele verbetering van het leefgebied van dit fraaie wild verkregen kan worden.

Aanleg en beheer van wildakkers en wildweiden vormen in de praktijk van het wildbeheer een goede mogelijkheid om hoogwaardig voedsel aan te bieden op het moment dat het wild daaraan behoefte heeft. Het spreekt voor zich dat vóór de aanleg kritisch gekeken moet worden naar de situering, want "in het oog lopende" voorzieningen trekken met name voor de stroperij al te snel de aandacht. Landbouwkundig gezien heeft het weinig zin tijd en geld te steken in "verbeteringen" die op nauwelijks te ontwateren grond zijn gelegen of waar door overbeschaduwing maar een zeer kort deel van de dag invloed van de zon te verkrijgen is.

In het algemeen gaat de voorkeur uit naar percelen die in boscomplexen gelegen of gunstig gesitueerd zijn tegen houtwallen of kleinere bossjes. Extreem kleine of grote percelen komen niet in aanmerking; vele "piepkleine" akkertjes zijn financieel nauwelijks op termijn te behouden, terwijl één akker van een hectare een zodanig groot voedselaanbod geeft, dat het kieskeurige reewild maar van een zeer minimaal deel gebruik zal maken. Op praktijkschaal moeten we dan ook eerder denken aan biotoopver-

beterende akkers tussen de 0.10 en 0.25 ha om kosten en rendement in redelijk evenwicht te houden.

Uitgekiend mengsel

In de praktijk blijkt dat lang niet alle wildakkers en wildweiden optimaal aangenomen worden door het wild. Een oorzaak kan de ongunstige of onrustige ligging zijn, maar bij nadere beschouwing zijn ook vaak de resultaten van alle voorbereidingen nogal eens teleurstellend. Na een periode van "tobben" geeft men de moed dan maar op, zonder het eigen handelen kritisch onder de loup te nemen.

De bekende graszaadgigant Barenbrug Holland bv te Oosterhout (tel. 08818-1545) heeft hierin aanleiding gezien een praktijkgericht onderzoek te doen naar het samenstellen van een smakelijk en niet te produktief gras-/klavermengsel voor gebruik op wildweiden.

De aanbevelingen van grasveredelaars zijn getoetst aan praktijkervaring van het Luxemburgse dochterbedrijf en met deze kennis gewapend is een wildweidewerkgroep in de herfst van 1987 een experiment begonnen op 18 verschillende proefvelden, gelegen in jachtvelden in verschillende delen van ons land (o.a. Drenthe/Overijssel/Veluwe/Achterhoek en Noord-Brabant).

De resultaten werden regelmatig vergeleken, problemen bestudeerd tijdens excursies en dankbaar gebruik gemaakt van de kennis van onder meer dr J. L. van Haaften en het jachttoezicht van het Nationale park de Hoge Veluwe. Door deze inzet is het mogelijk vanaf deze zomer in 10 kg verpakkingen het Barenbrug Wildweide-mengsel aan te schaffen

en te gebruiken op daarvoor goed voorbereide akkers.

Aangepaste bemesting vereist

Het spreekwoord "bezint eer ge begint" is zeker van toepassing op wildbeheerders die geld en tijd investeren in wildweiden.

De wildweidewerkgroep heeft daarom ook vanaf het begin gebruik gemaakt van de kennis van Het Laboratorium voor Grond- en Gewasonderzoek te Oosterbeek (tel. 085-341841). Door een bedrag van ca. f 80.- te investeren in een grondonderzoek, kan de wildbeheerder het analyseresultaat toetsen aan gewenste streefgetallen en daarmee voorkomen dat zonder veel kennis van zaken met kunstmest (én dus met geld!) gesmeten wordt of dat terechte kritiek van bosbouwer of natuurbeschermer wordt opgeroepen door het kwistig hanteren van goedkoop te verkrijgen drijfmest.

Aan de hand van de analyse (en de gratis voor wildbeheerders bij te leveren toelichting voor wildweiden) kan een z.g. restauratiegift verstrekt worden, waardoor Kalk, Magnesia, Fosfaat en Kali in voldoende hoeveelheden in de bodem aanwezig zijn.

Na deze eerste aanzet kan aan de hand van de analyse de komende vier jaar gewerkt worden op een verantwoorde en niet verkwistende wijze, waarbij kritiek van derden "dat jagers de natuur onnodig verrijken" naar het rijk der fabelen verwezen kan worden.

Het Barenbrug-wildweidemengsel bestaat uit een geavanceerd mengsel van o.a. timotheegras, rietzwenkgras, veldbeemdgras en uit witte en rode klavers, waarbij vooral gelet is op smakelijkheid en een beperkte productiviteit om onnodig maaien te voorkomen.

Toch zal het van de oplettendheid en inzet van de wildbeheer afhangen of door een juiste bemesting én een tijdig maaien het resultaat bereikt wordt dat in principe mogelijk is.

Aanleg in september

In principe kan in de periode half juli tot eind september gezaaid worden. Veel later zaaien zou kunnen betekenen dat het jonge gras een strenge winter niet zou overleven, zodat herinzaai in het voorjaar noodzakelijk is, waarbij men terecht komt in een vaak droge en dus ongunstige aanlegperiode.

Met een hoeveelheid wildweidemengsel van 10 kg kan een oppervlakte van ruim 3.000 m² worden aangelegd.

Indien aanwezig moet de oude zode goed worden ondergewerkt, bij voorkeur door onderploegen. De meststoffen - met name de kalk - moet goed verdeeld worden in de topklaag van ca. 10 cm.

Gezaaid wordt in bezakte grond. Indien dit nog niet het geval is moet deze worden aangedrukt. De zaai diepte bedraagt ca. 1 cm. De resultaten van een goed aangelegde wildweide zijn in het voorjaar al snel zichtbaar. Het groeiseizoen van het gras-/klavermengsel wordt al snel aangekondigd door intensief bezoek van het reewild. Met name bij reewildtellingen zal blijken dat het wild deze vorm van biotoopverbetering weet te vinden én te waarderen!

Door regelmatig de wildweide te inspecteren op de lengte van het gras en bij het constateren van "verhouting" direct te maaien en het maaisel af te voeren - voor gunstig gelegen percelen kunt u wellicht een bevriende landbouwer interesseren voor dit hoogwaardige voedsel - kan de wildweide voor een periode van vier of vijf jaar een pronkstuk worden in uw jachtveld. Praktijkgerichte mengsels en kennis staan voor u ter beschikking!

J. Beekhuis

Bijdrageregeling Biotoopverbetering Jachtfonds

Februari j.l. besloot het bestuur van het JACHTFONDS tot het instellen van de z.g.

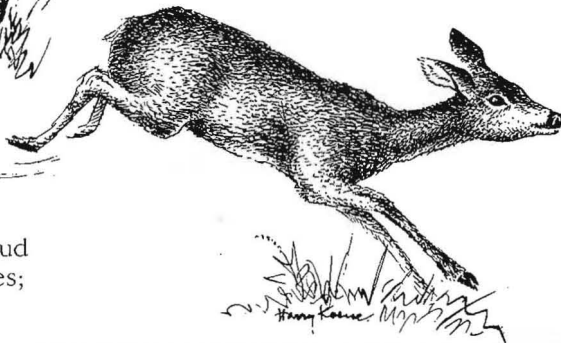
"Bijdrageregeling Biotoopverbetering Jachtfonds".

Opzet van deze regeling is jachthouders financieel te steunen bij het treffen van structurele maatregelen die het leefgebied van grof-, klein- en waterwild positief beïnvloeden.

Zowel particuliere jagers, jachtcombinaties als wildbeheereenheden komen in aanmerking voor een bijdrage, waarbij de mate van zelfwerkzaamheid en de schaal van het veld een rol spelen bij de hoogte van het uit te keren bedrag, dat kan variëren van 30 tot 60%.

Voor reewildjagers liggen er mogelijkheden op het gebied van:

- eerste aanleg/ontginning van biotoopverbeterende akkers; stobbenrooien/egaliseren/fraisen/bodemmonster/bemesting/zaaigoed voor de eerste aanleg.
- aanleg van bladakkers: aankoop van voor dit doel geschikte struiken incl. inboeten.
- stekken van bramen langs bosranden / randen van wildakkers.
- opheffen achterstallig onderhoud van houtwallen en kleine bosjes; aandeel draaiuren motorzaag /

*Herinnering aan de afgelopen bronst.
(tekening: Harry Koene)*

aankoop bomen en struiken incl. inboeten / rastermaterialen. NIET in aanmerking komen: personeelskosten, aankopen landbouwgewassen op stam, kosten van maatregelen binnen rasters, rente van leningen voor aankoop, pacht en huur, de normale exploitatie van reeds bestaande wildakkers en -weiden.

Leden van wildbeheereenheden worden in de gelegenheid gesteld tegen gereduceerd tarief deel te nemen aan praktijkcursussen biotoopverbetering, o.a. wildakkers/-weiden in de komende herfst.

In overleg met de penningmeester-secretaris is het mogelijk voor bijzondere projecten deskundige hulp te krijgen bij het opstellen van de plannen.

Aanvullende informatie via:
de penningmeester-secretaris van het Jachtfonds

Postbus 2040
2500 EK 's-Gravenhage
Tel. 070-793270

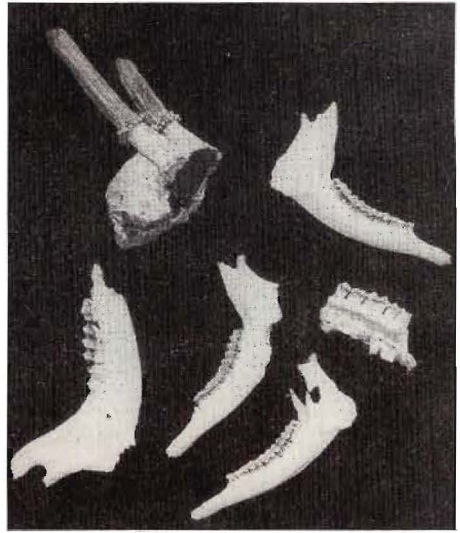
Theorie en praktijk

Wegens het ontbreken van de natuurlijke grote predatoren in ons land (wolf, lynx, steenarend ed.) proberen we bij het reguleren van de ree- en roodwildstand in ons land toch de natuur te evenaren om te trachten daardoor hetzelfde effect te creëren.

Wat gebeurt er in een natuur waar de grote predatoren nog wel aanwezig zijn en waar niet of nauwelijks door de mens wordt gejaagd? Daar vallen de meeste slachtoffers onder de jaarlijkse aanwas en oudere en verzwakte dieren. Die zijn nl. het gemakkelijkst buit te maken. Gezonde sterke dieren zijn veel beter op hun quivive. Daarom wordt er door de vereniging "Het Reewild" dan ook de stelling gepropageerd "schiet bij het reguleren van de aanwezige reewildstand tenminste 50% in de jaarlingklasse". Bij dit laatste dient echter wel rekening gehouden te worden met de sterk ontwikkelde jonge exemplaren om deze in ieder geval te ontzien. Het sterke middenkader dient absoluut gespaard te blijven voor een gezonde stand, terwijl de overige 50% van het afschot dient plaats te vinden onder de slecht ontwikkelde of oudere en teruggezette exemplaren.

Waar ik nu met mijn verhaal naar toe wil is het volgende.

Heel onlangs op reeënjacht zijnde in de Balkan, met meerdere vrienden, maakte één van de deelnemende jagers, Sjef Silvertant, mij attent op een gebied niet ver van de Grieks-Bulgaarse grens waar hij die

Resten door wolven geslagen reeën en herten. (foto, Drs Th. Litjens)

avond was geweest, waar nog wolven huiskden en waar de nodige botten en geweien lagen.

Als bewijs bracht hij een prachtig zesendergewei mee van een stuk op leeftijd. Zelfs aan de stangen hadden de wolven zitten kluiven.

Middels onze tolk hebben we onze wensen kenbaar gemaakt en twee dagen later hebben ondergetekende en Theo Litjens, onze vaste fotograaf, het bewuste gebied bezocht. Het lag op tweeduizend meter hoogte en in begin juni, toen we daar waren, lag er nog sneeuw en, op zich al wonderlijk genoeg, de paarse crocussen, die er stonden, zaten nog in de knop en al het reewild daar liep nog volop in winterhaar.

De tocht er naar toe was al een belevenis op zichzelf. Ik heb nooit geweten waartoe Russische jeeps in staat waren. Dit grensde in ieder geval aan het ongelofelijke. Eenmaal twijfelde ik of we het wel zouden

halen, zo'n erbarmelijk slechte weg heb ik nimmer meegemaakt. Maar toen we eenmaal boven waren, werd onze moeite dubbel en dwars beloond. Een schitterende oerwoudachtige natuur.

Her en der lagen allerlei botten en volop-verse wolvenstront.

En wat vonden wij daar, in de korte tijd dat wij daar verbleven, op die wolvenverblijfplaats? Geweien van jonge en oude reebokken en, als be-

wijs, de onderkaken van jonge herten en stokoud reewild.

Is het niet wonderlijk, dat je min of meer voor het eerst in je leven in een dergelijk gebied verzeild raakt en zo overduidelijk met de theorie, die we aanhangen in ons dichtbevolkte Nederland, het bewijs hiervan in de praktijk in de Balkan geleverd krijgt.

Zesender

Resultaten regionale Reewildtentoonstellingen 1988

Regio Overijssel 11/13 maart

Keurmeesters: Meekers,
Schoonderbeek, Russeler.

Leeftijdsklasse	Aantal	Onjuist
1 jaar	271	3
2 jaar	45	11
3 jaar	37	16
4 jaar	32	14
5 jaar en ouder	46	0
totaal	431	44

Aanbevolen nationale tentoonstelling: 8

Regio Gelderse Achterhoek-Exel

25/27 maart

Keurmeesters: Mörzer Buijns,
Schoonderbeek, Boele.

Leeftijdsklasse	Aantal	Onjuist
1 jaar	130	2
2 jaar	32	8
3 jaar	29	12
4 jaar	24	11
5 jaar en ouder	36	0
totaal	251	33

Aanbevolen nationale tentoonstelling: 4

Regio West- en Midden Brabant

9/10 april

Keurmeesters: Boele, Casteleyn,
Schneider.

Leeftijdsklasse	Aantal	Onjuist
1 jaar	34	0
2 jaar	11	4
3 jaar	12	8
4 jaar	9	2
5 jaar en ouder	11	0
totaal	77	14

Aanbevolen nationale tentoonstelling: 2

Regio Limburg-Roggel 18 maart

Keurmeesters: Consten, v. Loenen,
Eikelboom

Leeftijdsklasse	Aantal	Onjuist
1 jaar	142	6
2 jaar	34	6
3 jaar	38	18
4 jaar	15	7
5 jaar en ouder	22	0
totaal	251	37

Aanbevolen nationale tentoonstelling: 1

FOTO- EN JACHTREIZEN IN AFRIKA

Oryx gazella

Het wordt nu tijd uw reis voor 1989 te plannen/resp. te boeken.
Het is een unieke belevenis !

Vraag vrijblijvend info : **NIMROD TOURS**
POSTBUS 512 - 3740 AM BAARN

Regio Oost Brabant 23/24 april

Keurmeesters: Mörzer Bruijns,
Schneider, Casteleyn.

<u>Leeftijdsklasse</u>	<u>Aantal</u>	<u>Onjuist</u>
1 jaar	61	0
2 jaar	27	6
3 jaar	32	13
4 jaar	20	9
5 jaar en ouder	17	0
totaal	157	28

Aanbevolen nationale tentoonstelling: 2

Aardhuis 18/20 maart

Keurmeesters: Savornin Lohman,
Ruseler, Boele, Schoonderbeek

<u>Leeftijdsklasse</u>	<u>Aantal</u>	<u>Onjuist</u>
1 jaar	149	0
2 jaar	38	10
3 jaar	32	11
4 jaar	21	7
5 jaar en ouder	55	0
totaal	295	28

Aanbevolen nationale tentoonstelling: 4

Kort commentaar

Hiervoor treft u evenals in voorgaande jaren een overzicht van de reebokgeweidenbeoordeling op de diverse regionale tentoonstellingen. De keuring is zeer concensieus, maar toch gezellig en in goede verstandhouding verlopen.

Op een aantal tentoonstellingen is tijdens of voor de tentoonstelling het afschot en de keuring al besproken. Toch zou ik nog een aantal korte opmerkingen willen maken.

- Het gemelde afschot is \pm 65% van het aantal verleende vergunningen.
- Het percentage dat ingezonden is, loopt per tentoonstelling nog al uiteen, variërend tussen 60-90%.
- De jaarlingklasse omvat overal rond de 50%; dit moeten we trachten vast te houden echter met die bemerking, dat het niet jaren achtereen tegen de 60% moet lopen.
- Er worden in de 2, 3, 4-jarige klassen teveel bokken geschoten, wat twee gevolgen heeft:
 - Er blijven niet voldoende oudere bokken over
 - Het percentage foutief geschoten 2, 3, 4-jarigen ligt veel en veel te hoog.

G.W.B.

Regio Gelderse Achterhoek een feit

Door de Stichting Reewildtrofeeënshow Gelderse Achterhoek werd op 29 januari j.l. een vergadering en discussieavond uitgeschreven voor alle reewild jagers in de Gelderse Achterhoek.

Na rijp beraad en vele uren van discussie werd door het stichtingsbestuur besloten een Regio Gelderse Achterhoek op te richten. Na 21 jaar van prima functioneren door de Stichting werd dit besluit genomen. Dit is te danken aan het feit dat, als wij als rechtgeaarde reewildjagers onze taak willen blijven uitvoeren, een hechte samenwerking op nationaal niveau noodzakelijk zal moeten zijn.

Alhoewel de opkomst wat tegen viel, bleek na de inleiding door de heer G. H. van der Peijl, over het hoe en waarom van de regio door de aanwezigen terdege te zijn nagedacht en met weidgenoten te zijn doorgesproken.

Kritische vragen werden gesteld en heel nadrukkelijk werd gevraagd om de "Oude" en zeer gewaardeerde stichting op dit moment niet op te heffen.

Getracht zal dan ook worden een optimale samenwerking te creëren, waarbij het beheer van het reewild in al zijn facetten als primaire taak zal worden gesteld.

Vanuit het nieuwe bestuur zal in dit voorjaar gestart worden met een mailing aan alle reewildjagers in de Achterhoek om zich op te geven als lid van de Vereniging "Het Reewild". Tevens zullen contacten worden gelegd met naburige Regio's om tot een

nauwere samenwerking te komen en zullen de besturen van de Wildbeheerseenheden en afdelingen van de K.N.J.V. op de hoogte worden gebracht van voornoemde oprichting. De aanzet is gegeven en voor verdere uitwerking zullen wij een beroep doen op een ieder die ons behulpzaam wil zijn.

Het secretariaat van de Regio Gelderse Achterhoek wordt gevoerd door:

Mevr. T. C. Nijman-Smit,
Harfensesteeg 13,
7217 MD Harfsen, Tel. 05751-1569.

Voorzitter Regio Gelderse Achterhoek:

G. H. van der Peijl
Goudenregenstraat 47,
6921 EG Duiven, Tel. 08367-63825.

De overige bestuursleden zijn:

De heer K. Roosenburg,
Keyenbeldsweg 2, 7218 MH Almen,
Tel. 05751-1912.

De heer J. Brinkman, P. v.
Vollenhovenlaan 16, 7251 AR Vorden,
tel. 05752-1864.

De heer A. Mörzer Bruijns,
v. Petersom Ramringweg 30,
8072 RA Nunspeet, Tel. 03412-57483.

Mededelingen - Agenda

De Vereniging "Het Reewild" zal op 5 oktober a.s. aanwezig zijn op een grote reewildavond die door de afdelingen Leiden en 's-Gravenhage van de KNJV wordt georganiseerd.

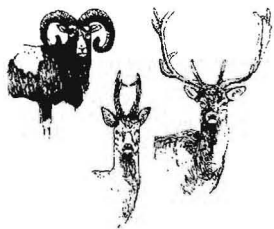
De heer J. L. van Haaften spreekt en toont dia's over reewild en reewildbeheer en tevens zijn aanwezig een poelier die het slachten van reeën demonstreert, een geweikeuringstand, een reewildwapen-stand, de Nederlandse Brakkenclub voor informatie over nazoek, en natuurlijk ontbreken er geen jachthornblazers!

De avond wordt afgesloten door een loterij met als hoofdprijs een fraai geweer. Alle belangstellenden zijn van harte welkom.

Aanvang van de avond 19.30 uur.

Locatie:
Het Camphuys,
Rhinjeesterstraatweg 43,
Oegstgeest.

Een sportieve vakantie met het hele gezin in Oostenrijk

**Gut
Ramsauhof**
(Austria-Steiermark)

Informatie:
J. C. Sportpromotion,
tel. 05221-1785

Regio West- en Midden Brabant

In november wordt een instructie-avond gehouden in hotel Bellevue, Chaam. Onderwerp: kogelwapens en ballistiek, gevolgd door een praktische schietinstructie op de banen van Reimerswaal, begin januari. Het geheel geschiedt onder deskundige leiding. Nadere informatie volgt nog.

Cursus Reewildbeheer

Zie voor uitvoerige informatie „De Nederlands Jager“ d.d. 4 augustus 1988.

De cursus wordt gehouden in het Jacht-Schietcentrum Biddinghuizen op: 20 september, 4 en 18 oktober, 1, 15 en 29 november en 13 december.

Drukkerij Lulof Almelo

Postbus 100 7600 AC Almelo

Tel. 05490-11011 Telefax 05490-20304

BEMIDDELINGSBURO SILVERTANT

SPECIALIST IN JACHTREIZEN NAAR:

o.a. BULGARIJE - CHINA - OOSTENRIJK - SCHOTLAND

In 1987 en 1988 werd door onze gasten
Goud, Zilver en Brons geschoten
voor f 350,- per bok.

Wilhelminastraat 23 - 6391 JS Landgraaf - Telefoon 045-311286

Directie Natuur, Milieu en Faunabeheer

MINISTERIE VAN LANDBOUW EN VISSERIJ

Bezuidenhoutseweg 73 - Postbus 20401 - 2500 EK Den Haag
Telefoon 070-793911

ADRESSENLIJST

PROVINCIE	DISTRICTS- HOOFDEN FAUNA- AANGELEGENHEDEN	KANTOREN VAN DE CONSULENTEN N.M.F.	
Groningen	C. L. M. v.d. Rakt	Postbus 30027 Engelsekamp 6	9700 RM Groningen Tel.: 050-239111
Friesland	F. Veenstra	Postbus 2003 Tesselschadestr. 7	8901 JA Leeuwarden Tel.: 058-443313
Drenthe	M. A. Roertert Steenbruggen	Postbus 11 Mandemaat 3	9400 AC Assen Tel.: 05920-27911
Overijssel	W. Nab R. Hoeve	Postbus 604 Assendorperdijk 2	8000 AP Zwolle Tel.: 038-210533
Flevoland	J. Eising	Maeslandt 16	8224 AS Lelystad Tel.: 03200-30574
Gelderland	H. Bardoel T. A. M. Dikker	Postbus 9079 Rosendaalsestr. 64	6800 ED Arnhem Tel.: 085-579111
Utrecht	G. Kreton	Museumlaan 2	3581 HK Utrecht Tel.: 030-520834
Noord-Holland	A. W. Kamminga J. Eising	Postbus 3005 Linnenslaan 2	2001 DA Haarlem Tel.: 023-186160
Zuid-Holland	J. Verhulst J. Woudstra	Postbus 30119	2500 GC Den Haag Tel.: 070-624611
Zeeland	P. C. Remijnse	Westsingel 58	4461 DM Goes Tel.: 01100-37911
Noord-Brabant	G. A. J. M. Schram L. C. Wijlaars	Postbus 1180 Prof. Cobbenhagen- laan 225	5037 DB Tilburg Tel.: 013-678755
Limburg	W. van Loenen	Postbus 103 Lindanusstraat 123	6040 AC Roermond Tel.: 04750-34251

Hotel Restaurant *Bakker*

De plaats voor jager en hond
Ontmoetingscentrum van „Het Reewild”

Tel. 05752-1312

- * **WAPENS** in de betere merken.
- * **JACHTKLEDING** in loden, katoen en wol, o.a.: knickerbockers en kousen, hoeden petten, laarzen, truien, vesten en jagersjassen.

- * **LECTUUR**, wildlokkers, luchtbuksen, gehoorbeschermers, serviesgoed, kijkers, patroontassen, messen.

Specialist voor reparatie en het monteren van richtkijkers.

VOOR JACHT EN SCHIETSPOORT

WAPEN- EN SPORHANDEL

steeds doeltreffend!

Zutphenseweg 9, 7251 DG Vorden
Telefoon 05752-1272

nationaal jachtschietcentrum "berkenhorst"

clubhuis/baanbeheerder: j. van rhee
stakenbergweg 60 - 8075 ra elspeet - tel. 05779-1332

Het Nationaal Schietcentrum "Berkenhorst" is het centrum waar de jager zich thuis voelt.

Wij kunnen u bieden:

- skeet
- jachtparcours
- 100 en 50 meter kogelbaan
- lopend-varkens baan

Wij zijn geopend:

Kleiduiven - woensdag van 14 tot 17 uur
zaterdag van 11 tot 17 uur

Kogelbaan - na afspraak iedere dag (niet op zondagen)

Deskundige hulp bij het inschieten van uw jachtbuks.

Graag tot ziens op Berkenhorst.

Jaap en Bea van Rhee